

ការប្រើវ៉ាក់សាំងហ្សូស្ត័រមគ្គា (វើម) RZV: តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

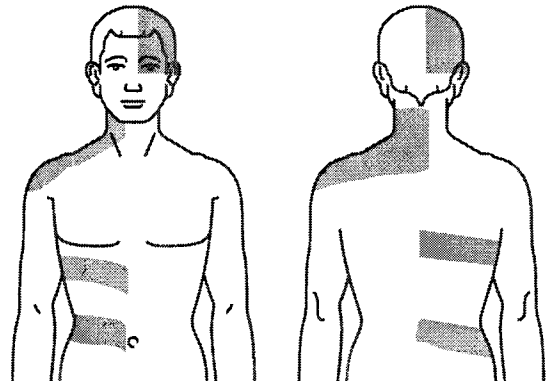
សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនអាចអានបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1 ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

វើម (ត្រូវបានគេហៅថាហ្សូស្ត័រមគ្គា ឬហៅថាវើម) គឺជាកន្លែងលើស្បែកឈឺចាប់ខ្លាំងមួយ ដែលមានពងបែក។ វើមបង្កឡើងដោយវីរុស វ៉ាសេឡា ហ្សូស្ត័រ ដូចគ្នានឹងវីរុសដែលបង្កជំងឺអុតស្វាយ។ បន្ទាប់ពីអ្នកកើតជំងឺអុតស្វាយ វីរុសនោះនឹងសង្កត់នៅក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក ហើយអាចបង្កជាវើមនៅពេលក្រោយ។

អ្នកនឹងមិនឆ្លងវើមពីអ្នកដទៃទេ។ នោះជាយ៉ាងណា អ្នកដែលមិនធ្លាប់មានជំងឺអុតស្វាយ (ឬវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺអុតស្វាយ) អាចឆ្លងជំងឺអុតស្វាយពីអ្នកដែលកើតវើម។

កន្លែងវើមជាធម្មតាកើតនៅចំហៀងថ្នែមខ ឬរាងកាយហើយជាស្រពិចស្រពិលរយៈពេល 2 ទៅ 4 សប្តាហ៍។ រោគសញ្ញាចម្បងនោះគឺកាលីចាប់ដែលអាចមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។ រោគសញ្ញាផ្សេងទៀតអាចជាក្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ក្រុនញាក់ និងចុកពោះ។ ការឆ្លងវើមមិនងាយបង្កទៅជាជំងឺរលាកសួត បញ្ហាគ្រចៀក ដង្ហើម រលាកខួរក្បាល (រលាកស្រោមខួរក្បាល) ឬដល់ស្លាប់ទេ។

ចំពោះមនុស្ស 1 នាក់ក្នុងចំណោម 5 នាក់ ការឈឺចាប់ខ្លាំងអាចបន្តយូរទៅទៀតបន្ទាប់ពីចាក់កន្លែង។ ការឈឺចាប់ដ៏យូរនេះត្រូវបានគេហៅថា ជំងឺចុកខ្លាំងនៃសរសៃប្រសាទក្រោយកើតវើមខ្សាច់ (post-herpetic neuralgia, PHN)។

វើមជាញឹកញាប់កើតមានចំពោះមនុស្សវ័យ 50 ឆ្នាំ និងចាស់ជាងនេះ ញឹកជាងចំពោះមនុស្សវ័យក្មេងជាងនេះ ហើយហានិភ័យកើនឡើងទៅតាមអាយុ។ វើមជាវិញ្ញាណក្រមមានចំពោះមនុស្សដែលមានប្រព័ន្ធភាពស៊ាំខ្សោយ ដោយសារជំងឺដូចជា មហារីក ឬដោយសារថ្នាំ ដូចជាស្ទើរិយ ឬវិធីព្យាបាលដោយសារធាតុគីមី។

យ៉ាងហោចណាស់មានមនុស្ស 1 លាននាក់ក្នុងមួយឆ្នាំនៅសហរដ្ឋអាមេរិក កើតវើម។

2 វ៉ាក់សាំងការពារវើម (ការប្រើរួមគ្នា)

ការប្រើវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នាត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយ FDA ក្នុងឆ្នាំ 2017 សម្រាប់ទប់ស្កាត់ជំងឺវើម។ នៅក្នុងការសាកល្បងតាមគ្លីនិក វាមានប្រសិទ្ធភាពជាង 90% ក្នុងការទប់ស្កាត់វើម។ វាអាចកាត់បន្ថយភាពអាចកើតមាន PHN។ ការប្រើចំនួនពីរលើក ពីចន្លោះ 2 ទៅ 6 ខែ ត្រូវបានគេណែនាំសម្រាប់ **មនុស្សវ័យ 50 និងចាស់ជាងនេះ**។

វ៉ាក់សាំងនេះក៏ត្រូវបានគេណែនាំសម្រាប់មនុស្សដែលចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមសុទ្ធតែហើយផងដែរ (Zostavax)។ មិនមានវីរុសរស់នៅក្នុងវ៉ាក់សាំងនេះទេ។

3 មនុស្សមួយចំនួនមិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ

ចូរប្រាប់អ្នកចាក់វ៉ាក់សាំងរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នក៖

- **ប្រសិនបើលោកអ្នកមានបញ្ហាអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ដែលគំរាមដល់អាយុជីវិត។** ជនណាដែលមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីដែលគំរាមដល់អាយុជីវិត បន្ទាប់ពីបានទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងវើមរស់មួយលើក ឬមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីចំពោះធាតុផ្សំណាមួយនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ មិនគួរចាក់វ៉ាក់សាំងឡើយ។ សូមសួរនាំអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នកចង់បានព័ត៌មានអំពីធាតុផ្សំនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង។
- **មានផ្ទៃពោះ ឬកំពុងបំបៅដោះកូន។** មិនមានព័ត៌មានច្រើនទេអំពីការប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នាចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ឬស្ត្រីបំបៅដោះកូន។ អ្នកផ្តល់ការថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចណែនាំឱ្យពន្យារពេលការចាក់វ៉ាក់សាំងនេះ។
- **មានអារម្មណ៍មិនល្អ។** ប្រសិនបើលោកអ្នកមានជំងឺឈឺស្រាលដូចជា ជំងឺផ្តាសាយ លោកអ្នកប្រហែលអាចទទួលបានថ្នាំវ៉ាក់សាំងនៅថ្ងៃនេះ។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមានជំងឺឈឺធ្ងន់ ឬធ្ងន់ធ្ងរ លោកអ្នកគួរប្រហែលរង់ចាំ រហូតទាល់តែលោកអ្នកជាសះស្បើយវិញ។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់យោបល់លោកអ្នក។

4 ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ដូចថ្នាំដទៃទៀតដែរ រាប់ទាំងថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឱកាសនៃការទទួលបានរងផលរំខាន អាចកើតមាន។

ក្រោយការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវីរុសមេតា អ្នកអាចជួបប្រទះ៖

- ឈឺចាប់ខ្លាំង ក្រហមស្បែក ឈឺចាប់ ឬហើមនៅកន្លែងចាក់វ៉ាក់សាំង។
- ឈឺក្បាល រមាស់សាច់ដុំ គ្រុនក្តៅ ញាក់ញ័រ អស់កម្លាំង

នៅក្នុងការសាកល្បងតាមគ្លីនិក មនុស្សភាគច្រើនមានការឈឺចាប់នៅនឹងដៃខ្លាំង ឬឈឺក្បាលក្រោយការចាក់វ៉ាក់សាំងហើយអ្នកខ្លះមានក្រហមស្បែក និងហើមនៅកន្លែងចាក់ថ្នាំ។ អ្នកខ្លះ មានអារម្មណ៍អស់កម្លាំង ឈឺសាច់ដុំ ឈឺក្បាល ញាក់ញ័រ គ្រុនក្តៅ ចុកពោះ ឬមូលពោះ។ ប្រហែលមនុស្ស 1 នាក់ក្នុងចំណោមមនុស្ស 6 នាក់ដែលចាក់វ៉ាក់សាំងហ្សេនេរ៉ាលីតេ ជួបប្រទះផលរំខានដែលធ្វើឱ្យពួកគេមិនអាចធ្វើសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃបាន។ រោគសញ្ញាទាំងនេះទៅវិញទៅមករយៈពេល 2 ទៅ 3 ថ្ងៃ។ ផលរំខានកើតមានជាញឹកញាប់ចំពោះមនុស្សដែលមានវ័យក្មេង។

អ្នកនៅតែអាចចាក់វ៉ាក់សាំងហ្សេនេរ៉ាលីតេជាមួយស៊ីរីវបានទោះបីជាអ្នកមានប្រតិកម្មក្រោយពេលចាក់ដូសដំបូងក៏ដោយ។

បញ្ហាដទៃទៀតដែលអាចកើតឡើង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ៖

- ពេលខ្លះ មនុស្សសន្លប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្រមួយដែលរួមបញ្ចូលទាំងការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ការអង្គុយ ឬដេកប្រហែល 15 នាទីបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងអាចជួយបង្ការការសន្លប់ និងរួសរាយដោយសារដួលបាន។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នករលែម ឬចក្ខុញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬពូសឡើងហឹងក្នុងគ្រឿង។
- មនុស្សមួយចំនួនឈឺស្នា ដែលអាចកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ និងកើតឡើងសម្រាប់រយៈពេលយូរ ជាការឈឺចាប់ធម្មតា ក្រោយពេលចាប់ថ្នាំ។ ករណីនេះកម្រកើតឡើងណាស់។
- ថ្នាំណាមួយ អាចបង្កប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។ ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់នេះ ដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំង គឺជាបញ្ហាកម្រ ដែលតាមការប៉ាន់ប្រមាណ មានតិចជាង 1 ក្នុងមួយលានដូស ហើយនឹងកើតឡើង ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទី ទៅប៉ុន្មានម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្ករបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្វើឱ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

សុវត្ថិភាពនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង តែងតែស្ថិតក្រោមការតាមដាន។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមចូលទៅ៖

www.cdc.gov/vaccinesafety/
 ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកផ្តល់ការព្យាបាលសុខភាពស្នើសុំនូវព័ត៌មានអំពីការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគពេញសញ្ញាត្រីមាត្រ ការពិនិត្យមើលនៃការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ ហើយនិងការតម្រូវដាក់ពេលវេលា សំរាប់ចាក់ថ្នាំបង្ការរោគនៅអនាគត, ព័ត៌មានអំពីការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគនិងធ្វើទៅមន្ទីរ Michigan Care Improvement Registry ។ បុគ្គលទាំងឡាយមានសិទ្ធិស្នើសុំអោយអ្នកផ្តល់ការព្យាបាលសុខ ភាពមិនអោយបញ្ជូនព័ត៌មានអំពីការចាក់ថ្នាំ បង្ការរោគនេះទៅឱ្យកន្លែងទុកសំណុំរឿងបាន។

5 ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

តើខ្ញុំគួរប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីខ្លះ?

- សូមប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីដែលធ្វើឱ្យលោកអ្នកព្រួយបារម្ភ ដូចជាសញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ គ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬករណីរាងកាយខុសធម្មតា។

សញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ អាចរួមបញ្ចូលកន្ទួលហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម ចង្វាក់បេះដូងញាប់ វិលមុខ និងកម្លាំងចុះខ្សោយ។ បញ្ហាទាំងនេះនឹងចាប់ផ្តើមកើតឡើងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទីទៅប៉ុន្មានម៉ោង ប៉ុណ្ណោះបន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

តើខ្ញុំគួរធ្វើអ្វីខ្លះ?

- ប្រសិនបើលោកអ្នកគិតថា វាគឺជាប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ឬស្ថានភាពរាងកាយបង្ក្រាបនាទីដទៃទៀតដែលមិនអាចរងចាំបាន សូមទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ឬទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។ បើមិនដូច្នោះទេ សូមទូរស័ព្ទទៅកាន់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។

Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (ក្រោយមក ប្រតិកម្មរាយការណ៍ទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង)។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចដាក់បញ្ជូនរបាយការណ៍នេះ ឬលោកអ្នកអាចរាយការណ៍ដោយផ្ទាល់តាមរយៈគេហទំព័រ VAERS នៅ www.vaers.hhs.gov ឬតាមរយៈហៅទូរស័ព្ទមក 1-800-822-7967។

VAERS មិនផ្តល់យោបល់វេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6 តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។ គាត់អាចផ្តល់ឯកសារក្នុងកញ្ចប់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឬប្រាប់ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងដល់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមទាក់ទង Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (មជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ) ៖
 - ទូរស័ព្ទមកលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ចូលទៅវេបសាយ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement
Recombinant Zoster Vaccine

2/12/2018

Khmer

